

GRADANSKI

Ima li slavljeničkog sampanjca i za građane?

Piše: Daliborka Uljarević

Ovi izbori jesu donijeli značajan demokratski iskorak, prije svega u svijesti građana i građanki koji su se više nego ikad, iako još nedovoljno, opredijeljivali po svojoj savjesti.

Završeni su parlamentarni izbori. Bila je to, gledano kroz parametre političkog marketinga, do sad najkraća izborna kampanja, vizuelno blijeda, bez mnogo inventivnosti, adrenalina, glamura ili uobičajenih spektakularnih konvencija, ali sa dijelom naučenih lekcija određenih aktera što se reflektovalo i kroz izborni rezultat. Dosta je uloženo u terenski rad, a mediji su doprinijeli da kampanja ima visok intezitet iako joj je nedostajala motivirajuća dinamika i sadržaj.

Ključna osobenost ovog izbornog rezultata, nesvojstvena dosadašnjem crnogorskom iskustvu, jeste proklamovano zadovoljstvo gotovo svih relevantnih političkih konkurenata. Čini se da je osnova tog zadovoljstva u raznim vrstama nade, prije nego u vidljivom dobitku u ovom trenutku. Vlast se nada da će moći da zaustavi nesporn trend pada rejtinga i povjerenja u sebe i svoju politiku. Opozicija se nada da će biti sposobna da dalje izgrađuje svoje kapacitete koji će je u perspektivi dovesti u poziciju da konačno smijeni vlast. Na kraju krajeva, u toku ove kampanje, kad je opozicija u pitanju, glavna bitka nije bila oko preuzimanja vlasti već oko repositioniranja za neke buduće, kako je to procijenjeno, odlučnije trenutke. Biće zanimljivo pratiti da li će nosioci ovog projekta imati kondicije i snage da to iznesu do kraja. Neki događaji unutar, još uvijek najsnažnije, Demokratske partije socijalista joj svakako idu na ruku.

Gubljenje apsolutne vlasti do sada vladajuće koalicije u politički fokus je dovelo Bošnjačku stranku, koja je dobila poziciju iz snova mnogih političkih aktera, ali i ogromnu odgovornost. Kako god da bude formirana nova vlada, ovo će definitivno biti značajna politička lekcija za crnogorsko društvo i crnogorske građane i građanke, koji su i ovaj put pokazali da nijesu spremni za brze i nagle zaokrete, ali da žarko žele promjene. Ove činjenice bi bitno mogle uticati i na odluku Bošnjačke stranke, kao i nivo do sada izgrađenih odnosa kroz već viđen odnos DPS-SDP koalicije sa njima. Kredibilitet Bošnjačke stranke će se ogledati i u tome da li će odabrati konkretne, konstruktivne i iskrene pregovore sa političkim subjektima o formiranju nove vlade ili će kroz medijski performans simulirati novi demokratski kapacitet pokrivaajući već napravljeni dogovor sa koalicijom koja je dobila većinu.

Ove izbore će, svakako, obilježiti i dilema o eventualnom povratku **Mila Đukanovića** u fotelju premijera. Ukoliko se to desi, nesumljivo je da ćemo imati permanentnu radikalizaciju političke i društvene scene, odnosno nastavak rata na davno ili skoro otvorenim frontovima. Iako se mnogima u DPS-u dopada ideja o povratku "šefa" i "zatvaranju dječijeg vrtića", čime se slikovito u određenim krugovima označava čistka Lukšićevih kadrova, to ne bi bilo dobro za razvoj crnogorskog društva, funkcionalne demokratije i dinamiku evropskih integracija. Ne zbog samog Lukšića, nego zbog Đukanovića. Naime, Lukšić koji je najavljivao olako obećanu brzinu promjena je ostvario vrlo mršav učinak u zemlji. Ali, na drugoj strani, politička biografija i karakter Đukanovića je u ovom trenutku isuviše teško opterećenje za proces evropeizacije Crne Gore, a vrlo je vjerovatno da može i njemu samom donijeti prinudnu i neprijatnu penziju... Ostaje pitanje da li će kod Đukanovića prevagnuti politički pragmatizam, koji bi ga držao na relativno sigurnoj poziciji ili virus političkog koji ga ne drži mirnim dok i onaj kojeg on postavlja radi za njega.

Ovi izbori jesu donijeli značajan demokratski iskorak, prije svega u svijesti građana i građanki koji su se više nego ikad, iako još nedovoljno, opredijeljivali po svojoj savjesti. To svakako jeste snažna opomena ne samo koaliciji koju vodi DPS, već i opoziciji jer uspostavlja temelje instituta političke odgovornosti, kojeg sami građani i građanke počinju prepoznavati kao svoj

način uticaja na političke tokove. Ono u čemu još uvijek pravimo isuviše spori iskorak jeste otklon od ličnosti i opterećenja koje politički moćni pojedinci nose u ovom društvu.

Autorka je izvršna direktorka Centra za građansko obrazovanje (CGO).